

Seçili Ülkeler Üzerine Haftalık Menşe Ülke Bilgisi (MÜB) Güncellemesi**31 Mayıs – 6 Haziran 2025****İçindekiler**

Demokratik Kongo Cumhuriyeti.....	2
Sivil Toplum Kuruluşları.....	2
Irak.....	3
Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar	3
Sivil Toplum Kuruluşları.....	3
Media	4
İran	5
Sivil Toplum Kuruluşları.....	5
Medya	5
Orta Afrika Cumhuriyeti	7
Medya	7
Somali	8
Sivil Toplum Kuruluşları.....	8
Medya	8
Sudan	10
Medya	10

Demokratik Kongo Cumhuriyeti

Sivil Toplum Kuruluşları

İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW), *Demokratik Kongo Cumhuriyeti: Ruanda Destekli M23, Goma'da Sivilleri İnfaz Etti*, 3 Haziran 2025:

<https://www.hrw.org/news/2025/06/03/dr-congo-rwanda-backed-m23-executed-civilians-goma>

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün 3 Haziran 2025 tarihinde belirttiği üzere, Ruanda destekli 23 Mart Hareketi (M23) silahlı grubu, 22-23 Şubat 2025 tarihleri arasında, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusundaki Goma'da en az 21 sivil yargısız infaz etmiştir. Bu sayının daha yüksek olma ihtimali de bulunmaktadır.

Kuzey Kivu'nun başkenti Goma, 27 Ocak 2025 tarihinden beri M23 işgali altındadır. Görgü tanıkları, 22 Şubat 2025 öğleden sonra saatlerinde, onlarca M23 savaşçısını taşıyan en az üç kamyonetin, Goma'nın Kasika mahallesinin çeşitli kesimlerine girdiğini söylemiştir. Kongo ordusunun eski bir kışlası olan Katindo askeri kampının batısında yedi kişiyi infaz etmişlerdir. Bir oğlan çocuğunun da aralarında bulunduğu 11 kişinin cesedi ise kampın yakınındaki bir inşaat alanında bulunmuştur. 23 Şubat 2025 tarihinde, savaşçılar bölge sakinlerini zorla bir araya toplayıp bir kısmını silah altına alırken kaçmaya çalışan üç adamı öldürmüştür.

İnsan Hakları İzleme Örgütü, M23'ün, Kasika mahallesine bölgedeki suç olaylarının yanı sıra Kongo ordusu ve Kongo hükümetinin müttefiki "Wazalendo" milis gruplarının faaliyetlerine ilişkin raporlar doğrultusunda çekildiğine dair güvenilir bilgi almıştır. M23 savaşçıları, evlerde ve bölgedeki iş yerlerinde genç erkek aramış, alıkonulan kişileri Kongo ordusuna mensup olmakla suçlanmıştır. İnsan Hakları Örgütü, M23 savaşçılarının, Katindo kampına yakın sokaklarda yedi kişiyi infaz ettiğini doğrulamış ve bunun üstüne onlarca kişinin daha öldürüldüğüne dair güvenilir raporlar almıştır.

Irak

Uluslararası ve Hükümetlerarası Organizasyonlar

- **Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR), *Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, Brezilya, Endonezya, Irak, Norveç, Katar ve Romanya Üzerine Bulgularını Yayınladı, 5 Haziran 2025:***

<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/06/un-child-rights-committee-publishes-findings-brazil-indonesia-iraq-norway>

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'nin, kız çocukları için yasal evlilik yaşının federal Irak'ta 15 ve Kürt Bölgesi'nde 16 olarak belirlenmesinden ve dini liderlerin kıydığı kayıtsız nikahların, Medeni Hal Kanunu kapsamında çocuk yaşta ve zorla evlendirmeye getirilen kısıtlamaları aşmak için kullanılmasından duyduğu ciddi endişeler varlığını korumaktadır. Komite, Irak devletini hem kız çocukları hem de oğlan çocukları için evlilik yaşını hiçbir istisna kabul edilmeksizin ve Kürt Bölgesi'nde de geçerli olacak şekilde 18 olarak belirleyerek geçici ve zorla evlendirmelerin önüne geçmeye ve söz konusu zararlı uygulamaların mağdurları için koruma mekanizmaları oluşturmaya çağırıştır.

Çocuk adaleti yönetimine ilişkin olarak Komite, cezai ehliyet için asgari yaşın düşük olmasından (federal Irak'ta 9, Kürt Bölgesi'nde 11), yönlendirme çerçevesi bulunmamasından ve çocuklar için uzman hizmet ve alternatif önlem azlığından duyduğu endişeyi ifade etmiştir. Irak'ı, asgari yaşı en az 14'e yükseltmeye, erken müdahale ve çocuk refahı hizmetlerini güçlendirmeye ve yönlendirme ile onarıcı adalet konusunda yasal reformları pilot uygulamalarla test etmeye çağırıştır. Komite ayrıca, arabuluculuk ve yönlendirme, şartlı tahliye ve topluluk hizmeti gibi gözaltına alternatif tedbirler gibi yargısal olmayan tedbirlerin önceliklendirilmesine yönelik kanun ve prosedür değişiklikleri yapılmasını, ayrıca kanun ile ters düşmüş çocukların sağlık hizmetlerine ve psikososyal desteğe erişimlerinin güvence altına alınmasını önermiştir.

Sivil Toplum Kuruluşları

- **Irak'ta Barışı Sağlama Merkezi (EPIC), *Irak Güvenlik ve İnsani İzleme (ISHM): 29 Mayıs – 5 Haziran, 5 Haziran 2025:***

<https://enablingpeace.org/ishm497/#Headline2>

30 Mayıs 2025 tarihinde, Süleymaniye'nin Penjwen ilçesindeki Kelu köyünde bir eski bir kara mayınının yakınlarında patlaması sonucu sekiz sivil hayatını kaybetmiştir. 2 Haziran 2025 tarihinde, güvenlik kuvvetleri, Bağdat'taki Jumhuriyah köprüsünün altında Katyusha tipi bir roket bulmuştur. Roket, herhangi bir sorun yaşanmadan imha edilmiştir.

30 Mayıs 2025 tarihinde, Irak Ortak Operasyonlar Komutanlığı, hava kuvvetlerinin f-16 jetlerinin ve Cessna Caravan saldırı uçaklarının, haftalarca süren izleme ve takip faaliyetlerinin yürütüldüğü bir istihbarat operasyonu doğrultusunda altı Irak-Şam İslam Devleti (İŞİD) militanından oluşan bir grubu birden fazla saldırıyla hedef aldığını bildirmiştir. Saldırılarda, militanların toplandığı sığınagın tamamen yok edildiği de aktarılmıştır.

Al-Hol kampı yetkililerinin belirttiği üzere, 31 Mayıs 2025 tarihinde, Iraklı yetkililer, 823 Irak vatandaşının (223 hane), kuzeydoğu Suriye'deki kamptan ülkelerine geri dönme sürecini başlatmıştır. İŞİD'le bağlantılı olduğu düşünülen geri dönen aileler, esas ilçelerine geri dönmeden önce taramadan ve rehabilitasyondan geçmeleri için ilk olarak Ninova'daki al-Amal Merkezi'ne (al-Jedaa kampı adıyla da bilinmektedir) gönderilmektedir. Bu, kamptaki tüm Iraklıların ülkelerine geri dönmesini amaçlayan bir program kapsamında Irak'a dönen toplam 26. bu yıl ise 10. gruptur. Iraklı yetkililer tarafından

önceden bildirilen sayılara göre söz konusu son grupla birlikte geri dönenlerin sayısı yaklaşık 15,800'e çıkarken al-Hol'da ülkelerine dönmeyi bekleyen 14,200 kişi kalmıştır.

Media

- **Rudaw, ABD ordusu, Irak'taki operasyonda IŞİD liderinin tutuklandığını söylüyor, 5 Haziran 2025:**

<https://www.rudaw.net/english/middleeast/05062025>

ABD ordusu, 5 Haziran 2025 tarihinde yaptığı açıklamada, geçtiğimiz ay Irak kuvvetleriyle ortak düzenlenen çeşitli operasyonlarda bir Irak-Şam İslam Devleti (IŞİD) liderinin tutuklandığını ve iki IŞİD savaşçısının öldürüldüğünü söylemiştir. ABD Merkez Komutanlığı, yapılan açıklamada 21-27 Mayıs 2025 tarihleri arasında, Iraklı kuvvetlerle kuzeydeki Selahaddin ve Kerkük vilayetlerinde gerçekleştirilen beş operasyon sonucunda “birden fazla konumun temizlendiğini ve yok edildiğini, hafif ateşli silahlara ve mühimmata el konulduğunu, kullanılması amaçlanan materyallerin ele geçirildiğini, çatışmalarda iki IŞİD savaşçısının öldürüldüğünü ve bir IŞİD liderinin yakalandığını” belirtmiştir. Yine açıklamada belirtildiği üzere, Suriye'nin doğudaki Deyr-i Zor şehrinde, ABD liderliğindeki koalisyonun Suriye'deki IŞİD'le mücadele operasyonlarındaki ana ortağı, Kürt liderliğindeki Suriye Demokratik Güçleri (SDF) ile bir operasyon daha gerçekleştirilmiş, bir IŞİD savaşçısı yakalanmıştır.

İran

Sivil Toplum Kuruluşları

- **Norveç Mülteci Konseyi (NRC), 2024 yılında dünya çapında en çok göz ardı edilen yerinden edilme krizleri, Haziran 2025:**

<https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/neglected-2024/nrc-neglected-displacement-crises-report-2024.pdf>

2024 yılında, İran'daki Afgan mültecilerin durumu ekonomik yük, uluslararası yaptırımlar ve hükümetin iki milyon belgesiz Afganı sınır dışı etmeye yönelik çalışmaları nedeniyle ciddi ölçüde kötüleşmiştir. Yeni kısıtlamaların, eğitim gibi temel hizmetlere erişimi de baltaladığı bu durum, önceki politikalardan sapmaya işaret etmektedir. İran 3.8 milyon tanınmış Afgan mülteciye ev sahipliği yapsa da bu sayının aslında altı milyona yakın olduğu düşünülmektedir. Bu sayı, İran'ı dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülke kılmaktadır.

Buna rağmen, uluslararası destek asgari düzeyde kalmış, mülteci müdahale planının sadece %25'i fonlanmıştı. İran hükümetinin geçici yasal korumaların yenilenmesini askıya almasıyla tutuklanma ve sınır dışı edilme riski artmıştır. Pek çok Afgan, Afganistan'da kötüleşen koşulların ve İran'da artan istikrarsızlığın daha da zorlu hale getirdiği bir zorla geri gönderme ve ülkeye düzensiz geri giriş döngüsüyle karşı karşıyadır.

Medya

- **IranWire, İran, Ev Baskınının Ardından Bahai Anne ve Oğlu Gözaltına Aldı, 6 Haziran 2025:**

<https://iranwire.com/en/bahais-of-iran/141814-iran-detains-bahai-mother-and-son-after-home-raid/>

Elham Siyyadat ve oğlu Arman Bahrami adlı İsfahan sakini iki Bahai, İstihbarat Bakanlığının evlerine düzenlediği baskının ardından İranlı yetkililer tarafından tutuklanmıştır. Anne oğul saatlerce sorgulanmış ve nakit paraları, belgeleri ve internet ekipmanları dahil olmak üzere kişisel eşyalarına el konulmuştur. İstihbarat görevlilerin ev eşyalarına zarar verdiği ve aileyi olay hakkında konuşmaması yönünde uyararak aksi takdirde daha fazla yasal yaptırımla karşılaşacakları tehdidinde bulundukları bildirilmiştir.

Bu olay, İran'da Bahailere karşı geniş çaplı zulmün bir parçasıdır. Daha önce de inancı nedeniyle hedef alınan Arman Bahrami, Mart 2025'te işinden kovulmuştur. İnsan hakları kuruluşları, İran hükümetinin keyfi tutuklamalar, eğitime ve istihdama erişimin engellenmesi ve mallarına el konulması da dahil olmak üzere Bahailere yönelik müdahalelerini son yıllarda yoğunlaştırdığını belirtmektedir.

- **IranWire, İran, 16 Öğretmen Sendikası Aktivistini Mahkemeye Çağırıldı, 6 Haziran 2025:**

<https://iranwire.com/en/news/141822-iran-summons-16-teacher-union-activists-to-court/>

Öğretmenler Sendikası Koordinasyon Konseyi'nin belirttiği üzere İran mahkemeleri, 15'i Senendec'te biri Dizful'da olmak üzere 16 öğretmen sendikası aktivistini mahkeme huzuruna çağırmıştır. Eğitim-öğretim sonunun yılında çıkarılan bu celpler, aktivistlerin yasal olarak profesyonel ve iş kollarıyla ilgili savunuculuk faaliyetleri yürüttüklerinin altını çizen Konsey tarafından kınanmıştır.

Konsey, sendika üyelerine yönelik baskının devam etmesinin daha geniş çaplı bir yanıt bulabileceği ve ülke çapındaki protestoların yeniden tetiklenebileceği uyarısında bulunmuştur. Öğretmenlerin ve öğrencilerin hak arayışlarının göz korkutma ya da şiddetle susturulmayacağını vurgulamıştır. Bu

gelişme, yıllardır düzenli olarak devam eden öğretmen protestoları ve sendika aktivistlerini hedef alan tutuklamalar, işten çıkarmalar ve hapis cezaları dahil olmak üzere devlet baskısında yaşanan artışı takiben yaşanmıştır.

- **Iran International, İranlı kamyon şoförlerinin grevi üçüncü haftasına girerken onlarca kişi tutuklandı, 6 Haziran 2025:**

<https://www.iranintl.com/en/202506066537>

İnsan Hakları Aktivistleri Haber Ajansı'nın (HRANA) belirttiği üzere, Mayıs 2025'te, İranlı yetkililer, kamyon şoförleri ve kamyon şoförlerinin ülke çapında büyüyen grevinin destekçileri dahil olmak üzere 40'tan fazla kişiyi tutuklamıştır. Tutuklamalar, Kürt eyaleti, Gilan, Fars, Kazvin ve Kirmanşah gibi birden fazla eyalette gerçekleşmiş ve hem protestolara katılanları hem de çevrimiçi ortamda protestolara katılımı teşvik ettiği iddia edilen kişileri hedef almıştır. 22 Mayıs 2025 tarihinde, Bender Abbas'ta başlayan grevi, operasyon maliyetlerinin artması, nakliye ücretlerinin düşmesi ve hükümetin destek sağlamaması tetiklemiştir. İran Kamyoncular ve Kamyon Şoförleri Sendikaları İttifakı'na (AITTD) göre grev, başlangıç tarihinden bu yana en az 155 şehre ve kasabaya yayılmıştır. Gözaltına alınan kişiler arasında adı belirtilen birkaç kişi bulunmaktadır ve bir kısmının, devlet medyası aracılığıyla itirafta bulunmaya zorlandığı bildirilmiştir. Kazvin'deki yetkililer, tutuklamaların gerekçesi olarak trafiğin aksamasını ve sosyal medya faaliyetlerini ileri sürmüştür. İran İnsan Hakları Merkezi (CHRI), grevi son yıllarda görülen en büyük işçi grevi olarak tanımlamış, ülkede büyüyen ekonomik krizin ve halk arasında artan memnuniyetsizliğin bir yansıması olduğunu belirtmiştir.

- **British Broadcasting Corporation (BBC News), BBC, İran hükümetinin İranlı çalışanlarına ve ailelerine karşı zulmü yoğunlaştırdığını söylüyor, 2 Haziran 2025:**

<https://www.bbc.com/news/articles/cgle5w6rpwlo>

BBC, İran hükümetinin Farsça dilinde gazetecilik yapan gazetecilere ve ailelerine yönelik tacizlerinde keskin bir artış yaşandığını bildirmiştir. Söz konusu taciz olayları arasında sorgular, seyahat kısıtlamaları ve mallarına el konulması tehditleri yer almaktadır. Doğrudan bir korkutmayla karşı karşıya olan söz konusu gazeteciler, İran'a geri dönememektedir. BBC, bu eylemleri basın özgürlüğünün ve insan haklarının ciddi bir ihlali olarak tanımlamaktadır. BBC, 2018 ve 2022 yıllarındaki şikayetlerin ardından Birleşmiş Milletler'e sunulmak üzere yeni bir şikayet hazırlamaktadır. İran bu iddiaları yanıtlamamış olsa da geçmişte benzer iddiaları reddetmiş ve BBC'yi, yanlış bilgi yaymakla suçlamıştır.

Orta Afrika Cumhuriyeti

Medya

- **Africa News, Muhalefet, Orta Afrika Cumhuriyeti hükümetini iki kişinin öldüğü şiddetli protestoları düzenlemekle suçluyor, 2 Haziran 2025:**

<https://www.africanews.com/2025/06/02/opposition-accuses-car-government-of-organising-violent-protests-that-left-two-dead/>

31 Mayıs 2025 tarihinde, Bangui'de düzenlenen ve bir muhalefet partisi toplantısının gerçekleştirilmesini engelleyen, iki kişinin hayatını kaybettiği şiddetli protestoların ardından Anayasa Savunması Cumhuriyet Bloğu (BRDC), iktidardaki Bir Olmuş Kalpler Hareketi'ni (MCU) suçlamaktadır. Parti, yetkilileri, başkentteki bir futbol stadyumunda düzenlenen etkinliği aksatan şiddet olaylarını organize etmekle suçlamaktadır. BRDC, toplantıyı gerçekleştirmek için gerekli tüm izinleri aldığını belirterek polisi ve Birleşmiş Milletler barış koruma gücü MINUSCA'yı, aktivistlere ve gazetecilere karşı şiddeti önlemek adına hiçbir şey yapmamakla suçlamıştır.

Somali

Sivil Toplum Kuruluşları

- **Norveç Mülteci Konseyi (NRC), 2024 yılında dünya çapında en çok göz ardı edilen yerinden edilme krizleri, Haziran 2025:**

<https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/neglected-2024/nrc-neglected-displacement-crises-report-2024.pdf>

2024 yılında, Somali, uzun süreli kuraklığın, yerleşik çatışmaların ve ekonomik istikrarsızlığın tetiklediği kötüleşen bir insani krizle karşı karşıya kalmıştır. Kesişen zorluklar, çoğu şiddet, yağış mevsimlerinin kurak geçmesi ya da geçim kaynaklarının çökmesi nedeniyle kaçan 3.5 milyon kişinin yerinden edilmesine yol açmıştır. 154,000'den fazla kişi zorla tahliye edilmiş, bu kişilerin büyük bir çoğunluğu temiz su, sağlık hizmetleri ve yeterli barınma imkanı bulunmayan aşırı kalabalık gayri resmi yerleşim yerlerine sığınmıştır. Krizin boyutuna rağmen Somali, medyanın ilgi göstermemesi, donör yorgunluğu ve müdahale gerektiren birden fazla uluslararası acil durumun yaşanıyor olması nedeniyle uluslararası sahnede büyük ölçüde göz ardı edilmiş, bu da insani operasyonların ciddi fon yetersizlikleriyle karşı karşıya kalmasına yol açmıştır.

Kriz ayrıca, komşu ülkelerden gelen, temel ihtiyaçları karşılanamayan 43,000 mülteci ve sığınmacıyı da etkilemiştir. Gıda güvensizliği endişe verici düzeye ulaşmıştır. 4.4 milyondan fazla kişi gıda güvensizliğinden etkilenmektedir ve tekrar eden mahsul kıtlığıyla birlikte gıda fiyatlarının artması dolayısıyla kırsal bölgeler en zorlu koşullarla karşı karşıyadır. Çocuklar arasında yetersiz beslenme kritik düzeye ulaşmıştır. Beş yaşın altındaki 1.7 milyon çocuğun 2025 yılında akut yetersiz beslenme yaşaması beklenmektedir ve bu çocukların yarısı ciddi sonuçlarla karşı karşıya kalacaktır. Beklenen La Niña hava modelinin kuraklık koşullarını kötüleştireceği, açlığı derinleştireceği ve daha fazla yerinden edilmeye yol açacağı, halihazırda kapasitesi üzerinde yük taşıyan hizmetlerin yükünü daha da artıracakı öngörülmektedir.

Medya

- **Shabelle Media Network (SMN), Hedefli Operasyonda 40'tan fazla Eş-Şebab Lideri ve Militanı Öldürüldü – NISA, 6 Haziran 2025:**

<https://shabellemedia.com/over-40-al-shabaab-leaders-and-militants-killed-in-targeted-operation-nisa/>

Koordineli bir operasyon kapsamında, Somali Milli İstihbarat ve Güvenlik Kuruluşu (NISA), Somali Silahlı Kuvvetleri (SNA) ve uluslararası ortaklar, Hiiraan'ın Ceelhareeti bölgesinde 40'ın üzerinde Eş-Şebab savaşçısını etkisiz hale getirerek Eş-Şebab'ın lider kadrosuna ve lojistik kapasitesine ciddi bir darbe indirmiştir. Hassas saldırıda, militanlara ait gizlenmiş bir konum hedef alınırken grubun araçları da kullanılamaz hale getirilmiştir. Öldürülenler arasında Eş-Şebab'ın çatışma birlikleri lojistik komutanı Abuu Anas ve üst düzey saha komutanı Mohamed Ahmed (Xerow) gibi kilit isimler de yer almaktadır. Birden fazla bölgede operasyonlara liderlik eden Nuur Cabdi Rooble (Nuunuule) ve militan cephelerinin denetiminden sorumlu üst düzey liderlerden biri olan Komutan Jeylaani ise ağır yaralanmıştır.

- **Caliber, Somali: Eş-Şebab militanları, Aden Adde havalimanı yakınına havan topu saldırısı düzenledi, 5 Haziran 2025:**

<https://caliber.az/en/post/somalia-al-shabaab-militants-launch-mortar-attack-near-aden-adde-airport>

Eş-Şebab militanı olduğundan şüphelenilen kişiler, büyükelçiliklere ve uluslararası kuruluşlara ev sahipliği yapan, yoğun şekilde tahkim edilmiş bir bölge olan Mogadişu Aden Adde Uluslararası Havalimanı yakınına bir havan topu saldırısı düzenlemiştir. Can kaybı olup olmadığı net değildir. Saldırı, El-Kaide ile bağlantılı, Somali ve Afrika Boynuzu çapında faaliyet gösteren Eş-Şebab tehdidinin varlığını koruduğunu gözler önüne sermektedir. Hiraan'da Somali liderliğindeki hava saldırıları ve Orta Şabel'de ABD tarafından desteklenen ve onlarca militanın öldürüldüğü operasyonlar dahil olmak üzere terörle mücadele çabaları yoğunlaştırılmış olsa da Eş-Şebab, direncini korumaktadır.

Sudan

Medya

- **Anadolu Ajansı (AA), *Sudan ordusu, RSF'yi insansız hava aracı saldırısıyla 5 sivil öldürmekle suçluyor*, 6 Haziran 2025:**

<https://www.aa.com.tr/en/africa/sudanese-army-accuses-rsf-of-killing-5-civilians-in-drone-attack/3590346>

Sudan ordusu, Hızlı Destek Güçleri'ni (RSF), Kuzey Kordofan eyaletinin başkenti El-Ubeyd'i hedef alan bir insansız hava aracı saldırısıyla beş sivil öldürmekle suçlamıştır. Orduya göre RSF, Büyük Pazarı, sanayi merkezini ve diğer sivil alanları hedef almış, birden fazla can kaybına ve yaralanmaya yol açmıştır. RSF, iddialara karşılık vermemiştir. Ordu, saldırıyı uluslararası insani hukukun bir ihlali ve RSF'nin sivil altyapısını hedef alma stratejisinin bir parçası olarak kınamıştır.

- **Al Jazeera, *Kolera, Sudan'ı perişan ederken 'cesetler Nil'de çürüyor'*, 3 Haziran 2025:**

<https://www.aljazeera.com/news/2025/6/3/corpses-rotting-in-the-nile-as-cholera-tears-through-sudan>

Sudan, devam eden iç savaşla, şiddetli yağmurlarla ve temel altyapının çökmüş olmasıyla daha da kötü bir hale gelen ciddi bir kolera salgınıyla karşı karşıyadır. Hastalık, Mısır'dan ve diğer bölgelerden geri dönenlerin yerleştiği Omdurman gibi aşırı kalabalık alanlarda hızla yayılmıştır. Sanitasyonun yetersizliği, temiz içme suyu kıtlığı ve Nil kıyılarında çürüyen cesetler, suyla taşınan hastalığın yayılışını hızlandırmıştır. Sağlık çalışanları son haftalarda yüzlerce kişinin öldüğünü bildirirken durum, su pompalanmasının ve sanitasyon girişimlerinin önüne geçen elektrik kesintileri nedeniyle daha da kötüleşmektedir.

Sudan Silahlı Kuvvetleri ve Hızlı Destek Güçleri arasındaki iç savaş, sağlık hizmetlerinde büyük bir yıkıma yol açarak pek çok bölgeyi temel hizmetlere erişimden yoksun bırakmıştır. Yardım çalışanları, salgının temel sanitasyon önlemleri ve tıbbi malzemelerle durdurulabileceği, ancak devam eden şiddet olaylarının ve altyapının çökmüş olmasının bunu neredeyse imkansız kıldığı uyarısında bulunmaktadır. Kriz, milyonlarca kişinin yerinden edilmiş ve hassas konumda olduğu Sudan'da yaşanan geniş çaplı insani felaketi gözler önüne sermektedir.

- **British Broadcasting Corporation (GPT), *Sudan'da Birleşmiş Milletler yardım konvoyuna düzenlenen saldırıda beş kişi öldü*, 3 Haziran 2025:**

<https://www.bbc.com/news/articles/c0j76z5jd1lo>

Sudan'ın Kuzey Darfur eyaletindeki el-Koma yakınında, kıtlıkla mücadele eden El Faşir'e insani yardım götürmekte olan bir Birleşmiş Milletler konvoyuna düzenlenen saldırıda beş yardım çalışanı ölmüş, birden fazla yardım çalışanı ise yaralanmıştır. Dünya Gıda Programı (WFP) ve Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu'na (UNICEF) ait 15 kamyonun oluşan konvoy Pazartesi gecesi hedef alınmış ve birden fazla araç yanmıştır. Sudan ordusu ve paramiliter Hızlı Destek Güçleri (RSF), insansız hava aracı saldırısından karşılıklı olarak birbirlerini sorumlu tutarken Birleşmiş Milletler, derhal olaya ilişkin soruşturma başlatılması ve hesap verebilirliğin sağlanması çağrısında bulunmuştur.

Kuzey Darfur'da ordu kontrolü altındaki son büyük şehir olan El-Faşir, bir yıldır düzenli olarak RSF saldırılarına maruz kalmaktadır. Saldırı, Sudan'da ordu ve RSF arasındaki güç mücadelesinin ardından 2023 yılında patlak veren iç savaş devam ederken insani faaliyetlerin karşı karşıya olduğu üst düzey riskleri ortaya koymaktadır. İç savaş, dört milyondan fazla kişinin yerinden edilmesine ve dünyanın en

kötü insani krizlerinden birine yol açmıştır. Yakın zamanda Sudan ordusunun RSF kontrolündeki el-Koma'da gerçekleştirdiği hava saldırılarının en az 89 sivilin ölümüne ya da yaralanmasına yol açması, şiddetin daha da tırmanmasına neden olmuştur.

Yasal Uyarı:

Mevcut derleme, seçili ülkelerin vatandaşlarına yönelik mülteci statüsü belirlemeye ilişkin hususlarda UNHCR Türkiye tarafından toplanan menşe ülke bilgilerini (MÜB) derlemektedir.

Derleme kamuya açık bilgilere, çalışmalara ve yorumlara dayanmaktadır. Derleme açıklayıcı nitelikte olmakla birlikte ne kamuya açık alanda mevcut olan bilgilerin tamamını kapsamakta ne de insan hakları koşullarına ilişkin genel bir rapor olması amaçlanmaktadır. Rapor, herhangi bir bireysel mülteci talebinin esasları konusunda nihai değildir. Tüm kaynaklar alıntılanmış ve tamamıyla referans verilmiştir. Kullanıcılar alıntı yapılan belgelerin tam metnine bakmalı ve bireysel başvurulardan kaynaklanan belirli araştırma konularına atıfta bulunarak kaynak materyalin güvenilirliğini, ilgililiğini ve güncelliğini değerlendirmelidir.